

Brüsszel, 2020.4.2.
COM(2020) 143 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, AZ EURÓPAI
TANÁCSNAK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS
BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

Válaszintézkedések a koronavírus ellen

*Minden rendelkezésre álló eurót az emberéletek és a megélhetés védelmére kell felhasználni
minden lehetséges módon*

Válaszintézkedések a koronavírus ellen

Minden rendelkezésre álló eurót az emberéletek és a megélhetés védelmére kell felhasználni minden lehetséges módon

1. Bevezetés

A koronavírus-járvány olyan próbatétel Európa számára, amely néhány hónappal ezelőtt elképzelhetetlen lett volna. A válság elsősorban közegészségügyi szükséghelyzet, és az Európai Bizottság munkája **az emberéletek megmentésére és a megélhetés védelmére** irányul. Ebben a szellemben minden erőfeszítésünket arra fordítjuk, hogy támogassuk azok emberfeletti munkáját, akik az európai egészségügyben betegeket kezelnek és a frontvonalon dolgozva segítik mindennapi életünket, és mindazokat, akik nem dolgozhatnak vagy otthon kell maradniuk, hogy megóvják egymást a vírustól.

A válság mélysége és kiterjedése **olyan nagyságrendű és gyorsaságú, a szolidaritás olyan fokát igénylő válaszlépéseket tesz szükségessé, amelyekre korábban nem volt példa.** Támogatásra sürgősen szükség van: az orvosi berendezések és védőeszközök vásárlásától és szállításától annak biztosításáig, hogy a leginkább rászoruló személyek folyamatosan hozzáférhessenek az élelmiszerekhez vagy kielégíthessék más alapvető szükségleteiket. Az emberek jövedelmének és munkahelyének a válság végéig történő biztosításától a vállalkozások fennmaradásának biztosításáig és a gazdaságunk arra való felkészítésig, hogy az minél hamarabb ismét működőképessé váljon.

Ez a hajtóerő a Bizottság átfogó válaszcomagja mögött. Ennek részeként a Bizottság arra ösztönzi az ipart, hogy fokozza a felszerelések gyártását, ezáltal létrehozva **a közös védőeszköz-készletet**, amely szükség esetén azonnal szétosztható, továbbá a **tagállamokkal közös közbeszerzéseket** szervez olyan felszerelések megrendelésére, amelyekre a legégetőbb szükség van. Létrejött egy európai szakértőkből álló csoport, amelynek feladata biztosítani, hogy a tagállamok a rendelkezésre álló legjobb ismeretekre támaszkodhassanak és a Bizottság azonnal forrásokat bocsátott rendelkezésre a kezelési módokra és az oltóanyagokra irányuló kutatás céljára.

Ezen túlmenően a Bizottság fokozottan dolgozott azon, hogy megkönnyítse az uniós költségvetési forrásokhoz való hozzáférést annak érdekében, hogy rugalmasabbá tegye **az állami támogatásokra irányadó uniós szabályokat**, és első ízben alkalmazta a **Stabilitási és Növekedési Paktum** szerinti általános mentesítési záradékot. Az Európai Központi Bank által hozott intézkedésekkel együtt az EU válasza eddig soha nem látott költségvetési és pénzügyi lehetőségeket nyújt a tagállamoknak a leginkább rászorulóknak megsegítéséhez.

Ennek részeként a Bizottság március 13-án előterjesztette a **koronavírus-reagálási beruházási kezdeményezést**. A kezdeményezés arra koncentrált, ami azonnal szükséges, elérhető és megvalósítható volt. A kezdeményezés rekordidő alatt lépett hatályba és immár lehetővé teszi a tagállamok számára a kohéziós politikai források felhasználását az egészségügyi rendszerek és az egészségügyi dolgozók támogatására, a munkavállalók és munkáltatóik támogatását a csökkentett munkaidőben való foglalkoztatással, továbbá a kisvállalkozások támogatását likviditás biztosításával. Emellett az Európai Unió Szolidaritási Alap hatályát kiterjesztették a közegészségügyi szükséghelyzetekre.

Ennek hatásai a helyszínen lesznek érezhetőek, azonban napról napra többet kell tennünk. Ezért az Európai Bizottság a mai napon példa nélküli, bátor intézkedésekre tesz javaslatot. A mai nap javaslatainak középpontjában egy egyszerű kötelezettségvállalás áll: **minden egyes rendelkezésünkre**

álló eurót az emberéletek megmentésére és a megélhetés védelmére használunk fel minden lehetséges módon.

Hogy ez megvalósulhasson, a mai napon a következő javaslatokat tesszük:

- ✓ **100 milliárd EUR összegű új uniós szolidaritási eszköz létrehozása abból a célból, hogy segíthessük a munkavállalókat a jövedelmük megtartásában** és a vállalkozásokat abban, hogy megtarthassák munkavállalóikat.
- ✓ **Az európai strukturális és beruházási alapok teljesen rugalmassá tétele,** hogy ezáltal minden eurót a közegészségügyi, illetve az embereket és a vállalkozásokat érő gazdasági sokk mérséklését szolgáló erőfeszítések támogatására fordíthassunk.
- ✓ **Az ideai uniós költségvetés minden rendelkezésre álló eurójának átirányítása az emberéletek megmentését szolgáló erőfeszítéseket támogató szükséghelyzeti eszközbe.**

Ezen túlmenően konkrét javaslatokat terjesztünk elő annak biztosítására, hogy a leginkább rászoruló személyek továbbra is hozzájuthassanak az élelmiszerekhez, továbbá testreszabott támogatásban fognak részesülni a mezőgazdasági termelők és a halászok, akik a helyi közösségeink éltetői és segítik megőrizni Európa élelmiszer-ellátási láncának működőképességét.

Válság idején nem ismerhetünk akadályokat, nem hozhatunk félintézkedéseket, nem hezitálhatunk. A mai csomaggal Európa tanúbizonyságot tesz arról, hogy a rendelkezésre álló eszközökkel minden tőle telhetőt meg fog tenni.

2. A megélhetés védelme: Az emberek munkahelyének megtartása és a vállalkozások fennmaradásának biztosítása

2.1. SURE: A munkanélküliségi kockázatokat mérséklő uniós szintű eszköz

Európában sokan vannak, akik másoknál jobban szenvednek, pusztán a foglalkozásuk vagy a lakóhelyük miatt. Egy olyan Unióban, ahol minden ember és minden nemzet ugyanattól a válságtól szenved, elengedhetetlen, hogy segítsük egymást – akár gazdagok vagyunk vagy szegények, akár keletről, nyugatról, délről vagy északról jövünk. Ez különösen igaz akkor, amikor a gazdasági sokk mérsékléséről van szó.

Egy ilyen válságban a legnagyobb veszélyt az jelenti, ha a politika túl óvatos vagy túl merev. Ezért további bátor lépéseket kell tennünk annak biztosítására, hogy átsegítsük a válságon mindazokat, akik önhibájukon kívül kerültek súlyos helyzetbe.

Ez a központi üzenete a Bizottság új **SURE** eszközről szóló mai javaslatának, mely összesen 100 milliárd EUR összegben nyújt hitelt a rászoruló országoknak annak biztosítására, hogy a munkavállalók megtarthassák jövedelmüket, a vállalkozások pedig a munkavállalóikat. Ez lehetővé teszi az emberek számára, hogy továbbra is kifizethessék lakbérüket, számláikat és élelmiszer-vásárlásaikat, valamint elősegíti, hogy a gazdaság hozzájuthasson az annyira szükséges stabilitáshoz.

A hitelek a tagállamok által nyújtott garanciákon alapulnak majd, és oda irányulnak, ahol azokra a legegésőbb szükség van. Valamennyi tagállam felhasználhatja ezeket, de különösen fontos lesz a legnehezebb helyzetben lévők számára.

A SURE támogatni fogja a rövidített munkaidős rendszereket és hasonló intézkedéseket, amelyek célja, hogy segítsen a tagállamoknak megvédeni a munkahelyeket, a munkavállalókat és az önfoglalkoztatókat az elbocsátás és a jövedelemkiesés kockázatával szemben. A vállalkozások átmenetileg csökkenthetik az alkalmazottak munkaidejét és állami segítségnyújtást vehetnek igénybe a le nem dolgozott órák után nyújtott jövedelemtámogatás formájában. A jelenlegi vészhelyzet átvészelésére az önfoglalkoztatók jövedelempótlásban fognak részesülni.

A múltban egy hasonló megközelítés hatásos eszköznek bizonyult a jelentős gazdasági válságokban, nevezetesen a legutóbbi pénzügyi válság idején, amikor ez a megközelítés mérsékelte a recessió hatásait és segítette a kilábalás felgyorsítását. Ilyen rendszerek 18 tagállamban már a járvány kitörése előtt működtek, és azóta kiterjesztésre kerültek. A mai napig minden tagállam hasonló rendszereket vezetett be vagy fog hamarosan bevezetni.

2.2. A leginkább rászoruló személyek segítése

Mivel Európa túlnyomó részében a közösségi kontaktusok korlátozását szolgáló intézkedéseket vezettek be a vírus terjedésének lassítására, annál is inkább fontos, hogy azok a személyek, akik a legalapvetőbb szükségleteik terén másokra vannak utalva, ne legyenek elzárva a segítségtől.

Ez különösen igaz az Unióban élő leginkább rászoruló személyekre, akik **a leginkább rászoruló személyeket támogató európai segítségnyújtási alap** keretében jutnak élelmiszerhez és egyéb alapvető termékekhez. Az e segítségnyújtásban részt vevő önkéntesek közül azonban sokan már nem mozgósíthatók, mert gyakran a legveszélyeztetettebbek csoportjába kerülnek, ha megfertőződnek a koronavírussal. A Bizottság ezért a mai napon azt javasolja, hogy a tagállamok rugalmas mozgásteret kapjanak olyan új intézkedések bevezetésére, mint az elektronikus utalványok, és védőeszközök vásárlására a segítséget nyújtóknak.

2.3. Támogatás a mezőgazdasági termelőinknek és a halászaiknak

Európa mezőgazdasági és halászati ágazata Unió-szerte számos közösség éltető eleme és közösségi központja. Kulcsszerepet játszik az élelmiszer-ellátásban és több száz éves hagyományokra és szakértelemre támaszkodik.

A halászokat és a mezőgazdasági termelőket súlyosan érinti a jelenlegi válság, melynek hatása van élelmiszer-ellátási láncainkra és az ágazattól függő helyi gazdaságokra.

A Bizottság a mai napon jogalkotási javaslatokat terjeszt elő **kivételes rugalmassági intézkedések bevezetéséről az Európai Tengerügyi és Halászati Alap** tekintetében. Ez lehetővé tenné a tagállamoknak, hogy támogatást nyújtsanak a halászoknak a halászati tevékenységek szüneteltetése esetén, az akvakultúrával foglalkozó haltenyésztőknek a termelés ideiglenes felfüggesztése vagy csökkentése esetén, és a termelői szervezeteknek a halászati és akvakultúra-termékek átmeneti tárolásához.

Ehhez hasonlóan a válság során támogatni kell az európai mezőgazdasági termelőket a megélhetésük védelme és a zökkenőmentes élelmiszerellátás biztosítása érdekében.

Ezt szem előtt tartva a Bizottság hamarosan konkrét intézkedések egész sorára tesz javaslatot annak biztosítása érdekében, hogy a mezőgazdasági termelők és más kedvezményezettek támogatást kaphassanak a közös agrárpolitika keretében. Ezek közé tartozik **a mezőgazdasági termelők részére hosszabb határidők biztosítása támogatási kérelmeik benyújtására**, és a kérelmek feldolgozási idejének meghosszabbítása a hivatalok számára. **A mezőgazdasági termelők cash-flow-jának növelése** érdekében a Bizottság javasolni fogja az előlegek emelését a közvetlen kifizetések és a vidékfejlesztési kifizetések esetében. A Bizottság meg fogja vizsgálni továbbá, hogyan lehet **a helyszíni ellenőrzéseket még rugalmasabbá tenni** a fizikai kontaktus minimálisra szorítása és az adminisztratív teher csökkentése érdekében.

3. Gazdaságaink és polgáraink védelme: A kohéziós politikai alapok keretében elérhető minden egyes euró rendelkezésre bocsátása

A Bizottság a mai napon teljesíti azt a vállalását, hogy minden felhasználható euró gyorsan felhasználásra is kerüljön. Ennek szellemében a három kohéziós politikai alap – az Európai Regionális Fejlesztési Alap, az Európai Szociális Alap és a Kohéziós Alap – összes le nem kötött pénzeszköze felhasználható a közegészségügyi válság hatásainak kezelésére.

Hogy ez megvalósulhasson, a Bizottság **maximális rugalmasságot** javasol az alapok közötti és a régiókatételek közötti átcsoportosításokat illetően. Annak biztosítása érdekében, hogy minden rendelkezésre álló forrást felhasználjanak, kivételesen **nem lesz szükség nemzeti társfinanszírozási követelményekre** egyik kohéziós politikai alap esetében sem. Ilyen intézkedésre eddig még nem volt példa, és azért szükséges, mert a tagállamoknak jelenleg minden rendelkezésre álló eszközt a polgáraink védelmére kell fordítaniuk.

A Bizottság javasolja továbbá **a szakpolitikai célkitűzések szerinti kiadásokra vonatkozó korlátozás feloldását**, más néven a tematikus koncentráció követelményeinek feloldását. Ez biztosítani fogja, hogy a forrásokat oda lehessen átirányítani, ahol azokra a legégetőbb szükség van.

A jogbiztonság garantálása és az **adminisztratív teher csökkentése** érdekében a Bizottság további egyszerűsítéseket terjeszt elő. Például nem kell módosítani a partnerségi megállapodásokat, az éves jelentések határideje meghosszabbodik és a programok zárásakor lehetőség van korlátozott pénzügyi rugalmasságra. Ez valamennyi kohéziós politikai alapra alkalmazandó.

E javaslatok lehetővé teszik a tagállamoknak, hogy az összes rendelkezésre álló forrást azonnal az egészségügyi ágazatra fordíthassák Európa régióiban, továbbá a rövidített munkaidős rendszerek támogatására és a kv-kra irányuló likviditási támogatásra.

4. Az emberéletek védelme: Minden rendelkezésre álló költségvetési forrás átirányítása az egészségügyi ágazat támogató szükséghelyzeti eszközbe

Az Európai Unió történelme során még sohasem szembesült ekkora nagyságrendű és ilyen gyorsan terjedő egészségügyi válsággal. E helyzetre adott válaszként az első prioritás az emberéletek megmentése, valamint az egészségügyi rendszereinkben, illetve az Unió-szerte nap mint nap hősies odaadással küzdő szakemberek részéről felmerülő igények kielégítése.

A Bizottság állhatatosan dolgozik a védőfelszerelések és légzőkészülékek rendelkezésre állásának biztosításán. Az ipar által tett, a gyártásra irányuló erőteljes erőfeszítések ellenére a tagállamok egyes területeken még mindig súlyos ellátási problémákkal szembesülnek. Emellett elegendő kezelő

létesítménnyel sem rendelkeznek, ezért hasznos lenne számukra, ha a betegeket több erőforrással rendelkező területekre helyezhetnék át, és egészségügyi személyzetet irányíthatnának a legnehezebb helyzetben lévő területekre. Ezen túlmenően a következő területek szintén támogatást igényelnek: tömeges tesztelés, orvosi kutatás, új kezelések alkalmazása, valamint az oltóanyagok előállítás, beszerzése és az EU egész területén való elosztása.

Az EU mai javaslata szerint **az idej uniós költségvetés minden rendelkezésre álló forrását az európai egészségügyi rendszerek szükségleteinek kielégítésére kell felhasználni.**

Ez az összeg majdnem teljes egészében – 2,7 milliárd euró – a Szükséghelyzeti Támogatási Eszközbe kerül; a fennmaradó 300 millió euró a RescEU keretében történő felhasználásra kerül elkülönítésre a közös eszközkészlet támogatása céljából.

A javaslat lehetővé fogja tenni **a rugalmas, gyors és közvetlen támogatást két átfogó prioritás mentén.** Az első prioritás a közegészségügyi válság kezelése, továbbá a létfontosságú felszerelések és berendezések, mint például lélegeztetőgépek és egyéni védőeszközök biztosítása. Ide tartozhat még az orvosi ellátás nyújtása a legkiszolgáltatottabbaknak, többek között a menekülttáborokban. A második kiemelt terület a tesztelési erőfeszítések és a kezelések fokozásának lehetővé tétele lenne. Az időnyerés és forrásmegtakarítás érdekében a javaslat azt is lehetővé tenné, hogy a Bizottság közvetlenül a tagállamok nevében folytasson beszerzést.

Ez a kezdeményezés **kollektív európai erőfeszítés, melynek célja az emberéletek megmentése és egymás támogatása.** Ezért a szolidaritás szellemében nyitva kell állnia mindazok előtt, akik hozzá kívánnak járulni a források növeléséhez. Ez történhet a tagállamok, a magánszektor, a nem kormányzati szervezetek, a civil társadalom, a polgárok vagy bármely más, hozzájárulni kívánó érdekelt fél részéről.

5. A következő lépések: Talpraállítás és szoros összefogás

A mai javaslatcsomag elsősorban az emberek támogatására irányul. Biztosítani kell, hogy a frontvonalon dolgozók rendelkezzenek a szükséges felszerelésekkel, és támogatni kell az önkénteseket, akik a legkiszolgáltatottabbakat segítik. Könnyebbé kell tenni az életet a munkahelyük miatt aggódó munkavállalók, az alkalmazottaikért aggódó munkáltatók, a jövőjük miatt aggódó kisvállalkozók vagy a jövedelmük miatt aggódó önfoglalkoztatók számára.

A javaslatok alapján most sürgősen jogszabályokat kell elfogadni – és azokat rekordidő alatt végrehajtani. A Bizottság a következő hetekben szorosan együtt fog működni a társjogalkotókkal annak biztosítása érdekében, hogy az említett javaslatok kifejthessék hatásukat ott, ahol azokra leginkább szükség van.

Ennek előmozdítása céljából a Bizottság már segíti a tagállamokat abban, hogy a források a lehető leggyorsabban érkezzenek meg a rászorulókhhoz. A Bizottság egyedüli kapcsolattartó pontként létrehozta a CRII munkacsoportot, melyhez gyakorlati és jogi kérdésekkel lehet fordulni. A tagállamok igénybe vehetik az országcsoportok segítségét, melyek célzott tanácsadást nyújtanak a fel nem használt strukturális források átirányításával kapcsolatban.

Ez a csomag részét képezi azoknak a folyamatos és jelentős erőfeszítéseknek, amelyek az emberéletek és a megélhetés védelmére irányulnak. Segítséget nyújt abban, hogy az idej uniós költségvetést az utolsó fillérig felhasználjuk ennek érdekében. Azonban idén véget ér az EU aktuális, hét éves

költségvetési időszaka és az új költségvetést még nem fogadták el. Erre éppen akkor kerül sor, amikor az EU-nak kilábalási tervet kell kidolgoznia annak érdekében, hogy gazdasága talpra álljon és az emberek ismét dolgozhassanak, mihelyest az újra biztonságos lesz. Ez a terv abban is segítséget nyújt majd, hogy ellenállóképesebbé váljunk más kihívásokkal szemben, amelyekkel a későbbiekben is szembesülünk.

Ennek gyors megvalósítását csak **egy hatékony és rugalmas, hosszú távú uniós költségvetés** biztosíthatja. Most egy olyan uniós költségvetést kell biztosítanunk, amely segítheti Európát a talpraállásban és a szoros összefogásban. A következő költségvetéssel kapcsolatos egyeztetéseket ennek fényében kell folytatni és Európa talpraállására kell összpontosítani.

Ezek a javaslatok rámutatnak arra az értékre, amit valójában a részvétel jelent egy olyan Unióban, ahol azok, akiknek több jutott, segítik azokat, akiknek kevesebb jutott. Ahogy Európa most a válsággal küzd, majd a felépüléshez vezető pályára fog lépni, fokozottan lesz szüksége az ilyen szellemű szolidaritásra, továbbá jelentős és sürgős beruházásokra a gazdaság fellendítése és az emberek foglalkoztatása érdekében. Ugyanakkor az EU továbbra is felelősségteljesen, a szolidaritás szellemében fogja betölteni vezető szerepét a világszínpadon.

A csomagról röviden

- ✓ A Bizottság javasolja egy új uniós szolidaritási eszköz, a **SURE** létrehozását, amelynek célja, hogy segítse a munkavállalókat jövedelmük megtartásában és a vállalkozásokat fennmaradásukban, és abban, hogy megtarthassák munkavállalóikat. A SURE összesen 100 milliárd EUR összegben nyújt pénzügyi segítséget uniós hitelek formájában, és **a munkanélküliségi kockázatokat mérséklő uniós szintű eszköz lesz.**
- ✓ A Bizottság javasolja a **leginkább rászoruló személyeket támogató** európai segítségnyújtási alap kiigazítását annak érdekében, hogy folytatódhasson az élelmiszerszállítás ott, ahol arra szükség van, szem előtt tartva a szállítók és a rászorulóknak biztonságát.
- ✓ A Bizottság konkrét intézkedéseket javasol **az európai halászok és a mezőgazdasági termelők támogatására**, tekintettel az élelmiszerellátásunkban és a helyi közösségeink fenntartásában betöltött kulcsfontosságú szerepükre.
- ✓ A Bizottság javasolja, hogy **az európai strukturális és beruházási alapok minden rendelkezésre álló eurója** a koronavírus elleni reagálásra kerüljön felhasználásra. Leegyszerűsítve, ez maximális rugalmasságot jelent, azaz: korlátlan átcsoportosításokat az alapok között vagy a régiók között, a szakpolitikai célkitűzések szerinti kiadásokra vonatkozó korlátozás feloldását, a társfinanszírozási követelmények megszüntetését.
- ✓ A Bizottság javasolja, hogy **az idei uniós költségvetés minden rendelkezésre álló euróját** az emberéletek megmentésére kell átirányítani egy új uniós szolidaritási eszköz keretében. Ez biztosítani fogja, hogy 3 milliárd EUR fordítható a közegészségügyi válság kezelésére irányuló tagállami erőfeszítések támogatására.